

Maria Joki-Pesola

projektipäällikkö, varttitase

Webinaari 14.6.2019

Tilannekatsaus varttitaseeseen – missä mennään ja miten suunnittelu etenee?

FINGRID

Maria Joki-Pesola
maria.joki-pesola@fingrid.fi

Jukka Rinta-Luoma
jukka.rinta-luoma@fingrid.fi

Webinaarin eteneminen

- Mahdollisuus esittää kysymyksiä koko webinaarin ajan
- Webinaarin tallenne ja esitysmateriaali tullaan julkaisemaan Fingridin varttitase -sivuilla

Webinaarin sisältö

- Pohjoismaisen tasehallintahankkeen ja varttitaseen riippuvuudet
- Pohjoismainen roadmap
- Lausuntokierros ja suunnittelun seuraavat vaiheet

The Nordic TSOs confirm the need for longer implementation time of 15 minutes imbalance settlement period

POSTED ON APRIL 26, 2019 BY NORDIC BALANCING MODEL

"The Nordic TSOs will recommend a delay in the implementation of 15 minutes imbalance settlement period for more than a year," says Niclas Damsgaard, chair of the Nordic Steering Group for Nordic Balancing Model.

The information was given at the Nordic TSOs' Solution workshop in Copenhagen on April 26th, following up on the [press release published by the Nordic transmission system operators on March 14th](#), where they stated a possible delay.

The current deadline for implementing 15 minutes imbalance settlement period is December 18th 2020. In the Electricity Balancing Guidelines the need for a longer implementation time has been foreseen, opening up for derogations for up to four years.

The implementation of 15 minutes imbalance settlement period brings along a comprehensive change of systems and regulations for the transmission system operators (TSOs). 15 minutes time resolution for electricity markets has a critical impact on the TSO balancing processes which need to be highly automated, and is thus an integrated part of the development of a new Nordic Balancing Model. "To ensure a safe and secure transition, we see the need of longer implementation time", says Damsgaard, who suggests that a delay for more than a year will be necessary for the TSOs.

The transition to 15 minutes time resolution also implies significant changes for market players, distribution system operators (DSOs) and other stakeholders. A successful and robust implementation depends upon thorough preparations from all parties, and on close cooperation and mutual involvement between the TSOs and affected stakeholders. "To achieve the necessary involvement, we have established national as well as a common Nordic stakeholder reference group. We will have webinars and seminars for all stakeholders," says Damsgaard. A more detailed roadmap will be presented on a Nordic Balancing Model stakeholder webinar on May 29th. The updated roadmap will then provide a basis for proposing a new deadline for implementation of 15 min imbalance settlement period. The date is then to be decided by the Nordic National Regulatory Authorities.

Material from the webinar

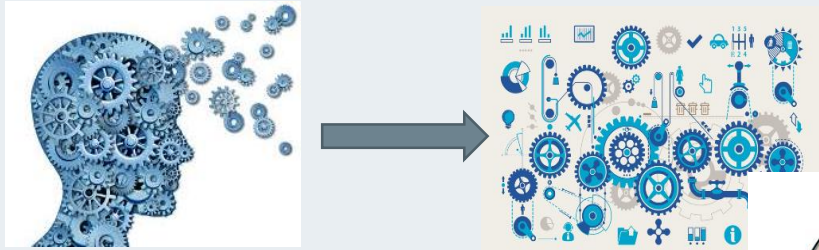
Status of Nordic Balancing Model including 15 minutes time resolution Stakeholder Workshop

Mikä on pohjoismainen tasehallintahanke?

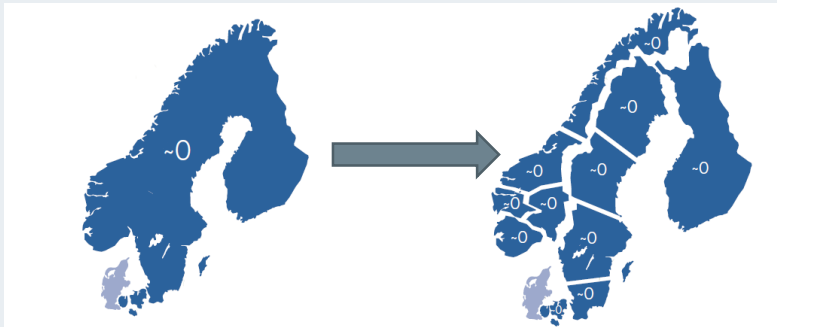
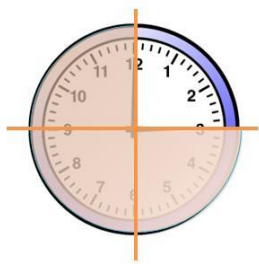

- Varttitaseen käyttöönotto
- Uusien yhteispohjoismaisten reservimarkkinapaikkojen perustaminen
- Uuden tasehallintamallin (ACE) käyttöönotto
- Valmistautuminen eurooppalaisiin säätösähkömarkkinoihin

Kunnianhimoisesti kohti uutta tasehallintaa ja varttia

Nykyisten manuaalisten toimintojen sijaan tarvitaan automaatiota tiedon määrän kasvaessa sekä monimutkaisemman järjestelmän hallintaan

Tasetta hallitaan kullakin yhdellätoista hinta-alueella

15 min Time Resolution

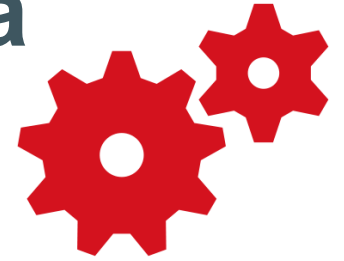
1.Generation NBM

2.Generation NBM

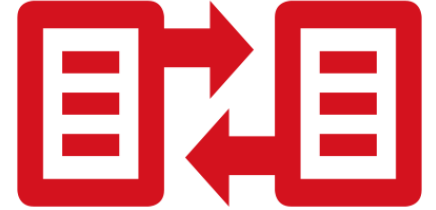
Kunnianhimoinen, mutta realistinen tiekartta kokonaisuuden toteuttamiseen vaiheittain

Kantaverkkokeskukset tarvitsevat nykyistä tehokkaammat tasehallinnan työkalut

- Norjan ja Ruotsin kantaverkkoyhtiöt hoitavat nykyisin palveluna pohjoismaisen sähköjärjestelmän tasehallintaa
 - Siirryttäessä varttitaseeseen tämän tehtävän hoitamiseksi tarvitaan kantaverkkokeskusten tasehallinnan tukijärjestelmien laajamittainen uudistaminen ja automatisointi
- Pohjoismailla on erilaiset tarpeet kantaverkkokeskusten tukijärjestelmille. Kaikkien maiden tarpeet tulee huomioida, jotta Pohjoismaat voivat yhdessä ottaa käyttöön varttitaseen
 - Fingrid voi toimia verrattain yksinkertaisilla työkaluilla, sillä kantaverkon rakenne on vahva (yksi tarjousalue ja vähän tarjousalueen sisäisiä siirtorajoituksia)

Käynnissä isoja muutoshankkeita jotka ovat keskenään sidonnavisia

- Pohjoismainen tasehallintahanke laatii yhteisen pohjoismaisen tiekartan muutoksille ml. varttitase
- Sähköjärjestelmän tehokas tasehallinta tarvitsee tulevaisuudessa 15 minuutin markkinapaikat.
- Varttitaseen käyttöönotto on edellytys yhteiseurooppalaisille 15 minuutin sähkömarkkinoille.
- Pohjoismainen tasehallintahanke perustuu kantaverkkoyhtiöiden maaliskuussa 2018 tekemään yhteistyösopimukseen

Tasehallintahanketta toteutetaan vaiheittain

Draft roadmap

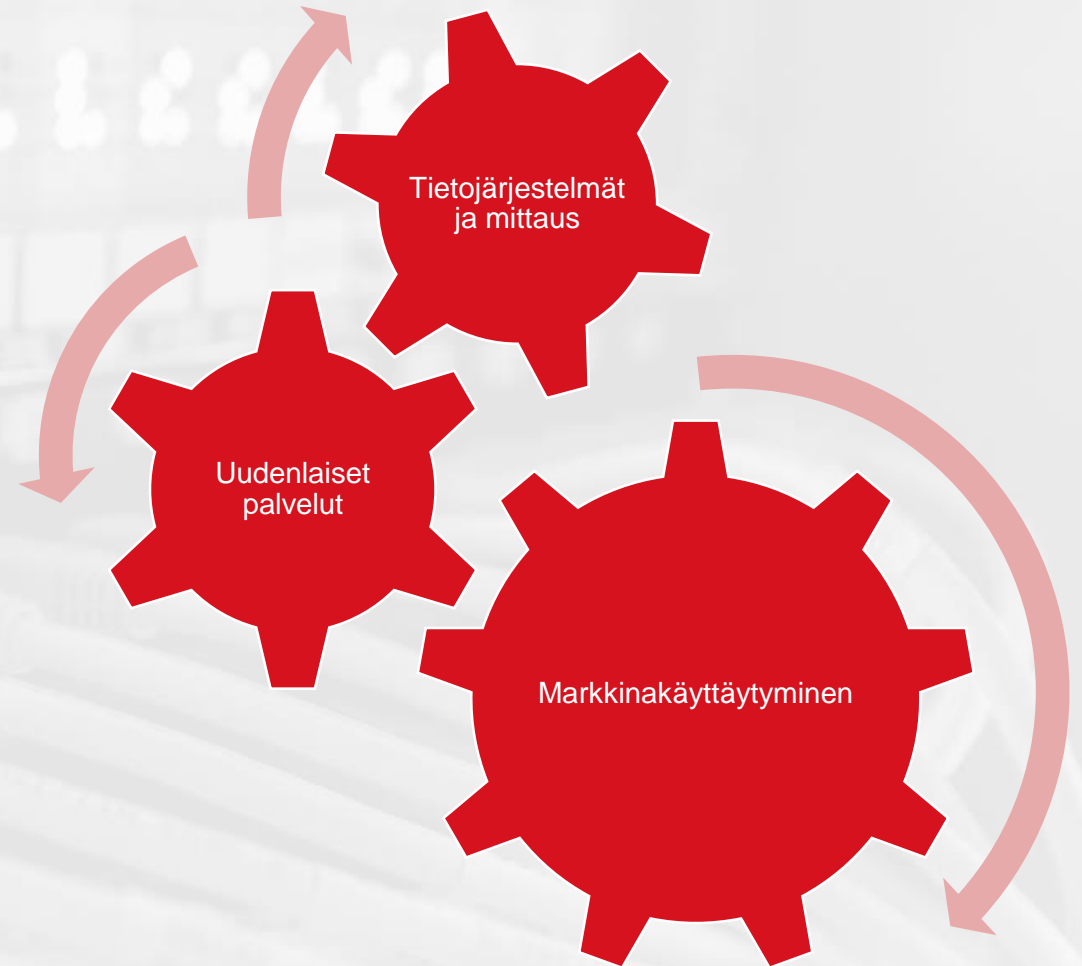

Tasehallintahankkeen uusi tiekartta suunnitteilla

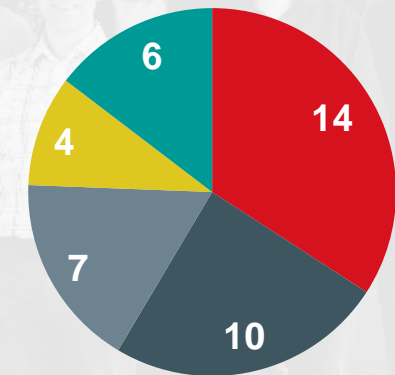
Varttiin siirtyminen edellyttää ja mahdollistaa muutoksia koko toimialalla

- Siirtyminen 15 minuutin markkina-, taseselvitys- ja mittausjaksoon näyttäytyy erilaisina muutostarpeina kaikille toimialan osapuolille
- Siirtyminen lyhyempään aikajaksoon edellyttää prosessien automatisointia ja uudenlaista ajattelutapaa
- Mittausinfran päivittäminen vaiheittaisesti vartin aikajaksoa tukevaksi
- Markkinamuutokset mahdollistavat uudenlaisten palveluiden kehityksen

Varttitaseen toteutusta on suunniteltu yhdessä toimijoiden kanssa

- Hankkeella referenssiryhmä, jossa edustettuna laajasti kaikki toimialan osapuolet
- Varttitasetiimi ratkoi vuonna 2018 varttitaseeseen siirtymisen yksityiskohtia
- Keskusteluita ja haastatteluita käytiin yli 40 eri yrityksen kanssa sekä edunvalvontaorganisaatioiden kanssa
- On teetetty erillisselvityksiä ja järjestetty workshopeja
- Keskustelua on käyty myös alan seminaareissa ja valiokunta- sekä toimikuntavierailuilla

- Jakeluverkonhaltijat
- Sähkönmyyjät
- Tasevastaavat ja tuottajat
- Suuret sähkönkäyttäjät
- Tietojärjestelmätoimittajat ja palveluntarjoajat

Yhteistyö mahdollistaa onnistuneen toteutuksen

- Pohjoismaiden yhteisen aikataulun toteuttamiseksi on perustettu pohjoismainen toimialan referenssiryhmä
 - Ensimmäinen kokous 21.5.2019
 - Suomesta jäseninä Helen, Fortum, UPM, Suomen Sähkökäyttäjät ry ja Energiateollisuus ry
 - Viranomaiset seuraavat keskustelua
 - Tavoitteena on laajempi keskustelu ja nykyistä parempi tiedonkulku kaikille pohjoismaisille sidosryhmille
- Pohjoismainen ryhmä ei korvaa suomalaista referenssiryhmää

Suunnittelua tehdään pohjoismaisesti ja kansallisesti

- Pohjoismaiden samanaikainen toteutus vaatii yhteiset pohjoismaiset päätökset aikataulusta, yhteisistä markkinapaikoista
- Kansallisesti voidaan päättää energiamittauksesta, jakeluverkkojen taseselvityksestä datahubissa, työkaluista joilla seurataan ja varmistetaan koko toimialan siirtyminen yhteisessä aikataulussa
- Suomen varttitaseen referenssirymässä tullaan vuoden 2019 aikana keskustelemaan erityisesti
 - 15 min markkinapaikoista ja pohjoismaisesta yhteisestä aikataulusta
 - Kansallisesta toteutuksen seurannasta
 - Kansallisista asetusmuutoksista

Skenaariotyöpajassa selkiytettiin aikatauluun vaikuttavia asioita Suomen toimialan näkökulmasta

- Työpaja 14.5.2019 Suomen referenssiryhmän jäsenille
- Työpajan ryhmissä pohdittiin
 - Eri skenaarioiden vaikutuksia energiamittaukseen
 - Datahubin ja varttitaseen sidonnaisuuksia eri skenaariotilanteissa
 - Tasemallin sekä varttitaseen aikataulusidonnaisuuksia
 - Viranomaispäätösten ja lainsäädännön aikataulujen vaikutuksia varttitaseen toteutukseen
- Työpaja valmisti Suomen toimialaa tasehallintahankkeen uuden aikataulun kommentointiin

Skenaariotyöpajan tulokset (1/2)

- Viranomaispäätökset ja asetusmuutokset tulisi olla valmiina syksyllä 2020
 - toimialan toimenpiteiden käynnistäminen riippuu lainsäädännön voimaantulosta
 - muutosten käynnistämisen viivästyminen vie hankkeelta uskottavuutta
- Datahubin käyttöönotto ennen varttia nähtiin tärkeäksi
 - toisaalta toimijoiden tulisi olla valmiita vartin ja datahubin järjestyksen muuttumiseen
- Jakeluverkkojen mittauksia ei varttiin ennen datahubia
- Mittareiden päivitys varttiin tulee sovittaa varttitaseen aikatauluun, kun se tarkentuu

14.6.2019

Skenaariotyöpajan tulokset (2/2)

- Yksitasemalliin siirtymistä tasehallinnan suuntaviivan aikataulussa kannatettiin laajasti
- Säätosähkömarkkinoiden suhteen on tärkeintä, että pohjoismaiset markkinat toimivat
- Naapurimaiden toteutuskyvystä ollaan huolissaan, epäselvyyttä mm. Ruotsin datahubin roolista ja aikataulusta
- Selkeä aikataulu ja avoimuus siihen vaikuttavista tekijöistä nähdään ensiarvoisen tärkeänä

Odotamme sidosryhmiltä näkemyksiä

- Pohjoismaiseen etenemissuunnitelmaan odotetaan kaikkien sidosryhmien lausuntoja ja näkemyksiä
- Lausunnot jätetään ENTSO-E:n järjestelmän kautta 16.8. mennessä
- <https://consultations.entsoe.eu/markets/nbm-roadmap-consultation-1/>

www.fingrid.fi/varttitase

<http://nordicbalancingmodel.net/>

varttitase@fingrid.fi

Kiitos! Kysymyksiä?

Fingrid Oyj

Läkkisepäntie 21

00620 Helsinki

PL 530, 00101 Helsinki

Puh. 030 395 5000

Fax. 030 395 5196

FINGRID